

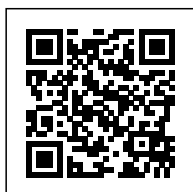

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

354/0

Návrh poslanců Jana Volného, Pavla Kováčika, Josefa Kotta a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů

Zástupce předkladatele: Volný J. a další
Doručeno poslancům: 12. prosince 2018 v 9:50

I.

Návrh

ZÁKON

ze dne 2019,

**kterým se mění zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených
vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

**Změna zákona o poskytování náhrad škod
způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy**

Čl. I

Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění zákona č. 476/2001 Sb., ve znění zákona č. 320/2002 Sb., ve znění zákona č. 130/2006 Sb., ve znění zákona č. 227/2009 Sb., a zákona č. 197/2017 Sb. se mění takto:

1. V § 1 odst. 1 se za závorku vkládají slova „a náhrad škod způsobených v letech 2018, 2019 a 2020 kormoránem velkým (*Phalacrocorax carbo* L.) na rybách“.
2. V § 2 písmeno b) se za slova „b) až i)“ vkládají slova „nebo škoda způsobená kormoránem velkým v letech 2018, 2019 a 2020 na majetku osob uvedeném v § 4 písm. d)“.
3. V § 5 odst. 1 se na konci odstavce doplňuje věta:
„V případě škody na rybách způsobené kormoránem velkým v letech 2018, 2019 a 2020 se splnění podmínky, že živočich byl v době, kdy ke škodě došlo, živočichem zvláště chráněným podle zvláštního právního předpisu, nevyžaduje.“
4. V § 7 se doplňuje odstavec 5, který zní:
„(5) Při škodě na rybách způsobené kormoránem velkým se náhrada poskytne na základě posudku podle odstavce 4 ve výši
 - a) 100% prokázané škody, jde-li o škodu vzniklou v roce 2018 a 2019,
 - b) 80% prokázané škody, jde-li o škodu vzniklou v roce 2020.“

Čl.II
Přechodné ustanovení

V případě škody způsobené na rybách kormoránem velkým v období od 1. ledna 2018 do dne nabytí účinnosti tohoto zákona předloží poškozený žádost o poskytnutí náhrady škody příslušnému orgánu nejpozději do 6 měsíců od dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ
Čl. III

ÚČINNOST

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. OBECNÁ ČÁST

a) Zhodnocení platného právního stavu

Zhodnocení platného právního stavu a vysvětlení potřebnosti navrhované úpravy
Předkládaný návrh novely zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, je odpovídajícím řešením aktuální situace týkající se škod na rybách způsobovaných kormoránem velkým. Jde o dočasné zařazení kormorána velkého pod právní režim zvláště chráněných vybraných živočichů, spolu se zavedením odpovědnosti státu za škody jím působené.

Od 10. května 2000 je účinný zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, který byl pětkrát novelizován. Tento zákon nastavuje pro jednoznačně definované živočišné druhy možnost vyplácet náhrady škod těmito živočichy způsobené. V takto nastaveném systému však existuje jistý nesoulad v tom, že účel, pro který tento zákon byl vytvořen - předmět náhrady škody způsobené vybraným živočichem a její proplacení - je vázáno na uvedení tohoto živočicha mezi zvláště chráněnými druhy podle prováděcí vyhlášky č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb.

Zde se projevuje nesoulad, kdy vydáním vyhlášky č. 393/2012 Sb., která změnila prováděcí vyhlášku k zákonu o ochraně přírody a krajiny č. 395/1992 Sb. a kormorán velký byl vyňat ze zvláště chráněných druhů. Došlo tak k situaci, že podzákoným předpisem byl změněn záměr zákonodárce uvedený v předpisu vyšší právní síly, byť tento postup § 5 odst. 1 zákona č. 115/2000 Sb. předvídá.

Pokusem bylo vyřešit uvedený stav zákonem č. 197/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů, který upravil znění zákona č. 115/2000 Sb. tak, že ze seznamu vybraných zvláště chráněných druhů uvedených v § 3 tohoto zákona byl vyškrtnut kormorán velký a zároveň bylo zavedeno pro tento druh přechodné období (3 roky po nabytí účinnosti předkládané novely zákona), ve kterém budou škody způsobené tímto živočichem i nadále hrazeny. Na základě uvedené novely však bylo Ministerstvem financí odmítnuto jakékoli proplacení náhrad s tím, že novela je sporná a nevyplývá z ní jasná odpovědnost státu ve smyslu zákona č. 115/2000 Sb.

S ohledem na dosavadní zkušenosti s aplikací zákona č. 115/2000 Sb. se navrhuje, aby se zákon vztahoval kromě zvláště chráněných vybraných živočichů v zákoně uvedených dočasně též na kormorána velkého.

V souvislosti s tím, se pro tříleté období od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2020 navrhuje procentický klíč pro úhradu škod takto: v prvním a druhém roce je navrženo 100 % plnění škod, ve třetím tento podíl klesne na 80 %. Prokazatelně způsobené škody se budou hradit za podmínek, v rozsahu a způsobem, které jsou stanoveny zákonem č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými živočichy.

Poškozený i orgány ochrany přírody budou postupovat podle uvedeného zákona.

Návrh vychází z předpokladu, že během tohoto přechodného tříletého období budou nastartovány procesy, které povedou k postupnému snižování predačního tlaku kormorána velkého na obsádky rybníků a rybí společenstva v rybářských revírech a budou tak odstraněny nejzávažnější problémy spojené s jeho přemnožením v důsledku dlouhodobé a nedůvodné ochrany tohoto druhu ze strany Ministerstva životního prostředí.

V tomto přechodném období je nutno nalézt řešení, jak nastavit dlouhodobě udržitelný režim pro kormorána velkého i v navazujícím časovém období.

Z důvodu časové a věcné naléhavosti, kdy současný stav výrazně negativně dopadá na dotčené hospodářské subjekty, kterým kormorán velký způsobuje každoročně rozsáhlé škody a rovněž z důvodu, že jedná pouze o technickou novelu, se navrhuje, aby byl návrh přijat Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky v souladu s § 90 odst. 2 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, již v prvním čtení.

b) Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Důsledkem navržené změny zákona č. 115/2000 Sb. bude stav, kdy právnímu režimu náhrady škod bude podřízen krom druhů vybraných živočichů v zákoně (v § 3) přímo uvedených též přechodně i na kormorána velkého.

Rozšíření výčtu vybraných živočichů o kormorána velkého je vyvoláno potřebou hradit škody, které tento druh živočichů působí.

V případě kormorána velkého doposud přetrvávají negativní důsledky jeho dlouhodobé ochrany ze strany Ministerstva životního prostředí, které jej ponechávalo dlouho zařazeného mezi zvláště chráněnými živočichy, ačkoli důvod jeho ochrany pominul. Populace kormorána velkého na území ČR se pohybuje v desítkách tisíc kusů (nejvyšší odhady hovoří až o 100 tisících). Uvedený druh působí značné škody na rybách, kdy škody jím způsobené dosahují cca 1,5 kg ryb na jednoho jedince denně. Z toho cca 0,5 kg je potrava a 1 kg poraněné ryby, které uhynou na následné infekce a zaplísnění.

Přechodné tříleté období, po které bude zařazen kormorán velký pod režim náhrad dle zákona č. 115/2000 Sb. by mělo umožnit přijetí adekvátních opatření, která povedou ke snížení škod tímto druhem působených.

Vzniklé škody chovatelům ryb za stávající právní úpravy nelze hradit.

c) Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Cílem předloženého návrhu zákona je zajištění podmínek pro hrazení škod působených kormoránem velkým.

d) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava odpovídá ústavnímu pořádku a právnímu řádu České republiky, zejména ústavnímu zákonu č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

K této problematice nejsou známy žádné nálezy Ústavního soudu.

e) Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh zákona je v souladu s přepisy Evropské unie.

Na úrovni Evropské unie neexistuje jednotná právní úprava ohledně náhrad škod některými druhy živočichů.

Návrh není v rozporu s judikaturou soudních orgánů Evropské unie a je v souladu s obecnými zásadami práva Evropské unie (např. zásadou právní jistoty, proporcionality a zákazem diskriminace).

Na základě těchto skutečností je možné návrh zákona hodnotit jako plně slučitelný s právem Evropské unie.

f) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

g) Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navrhovaná novela zákona nenavyšuje nároky na státní rozpočet a na ostatní veřejné rozpočty. Státní rozpočet počítal s obdobnou částkou, jaká byla vynakládána na škody působené kormoránem velkým v minulosti.

Bude zachována obdobná (v roce 2012 činila částka 41,3 mil. Kč.) úroveň náhrad škod před 1. 4. 2013 (kdy došlo k vypuštění kormorána velkého ze seznamu zvláště chráněných druhů) s tím, že v případě, že budou opatření ke snížení stavu kormorána účinná, lze předpokládat, že následně po uplynutí přechodného období dojde k poklesu výše náhrad škod způsobených kormoránem velkým.

Návrh zákona nepředpokládá hospodářské a finanční dopady na ostatní veřejné rozpočty.

Novela bude mít pozitivní dopad v podnikatelském prostředí, ve smyslu stabilizace podmínek pro rybáře a uživatele rybářských revírů.

Návrh zákona nebude mít žádné negativní dopady na specifické skupiny obyvatel, osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny.

Návrh zákona nepředpokládá negativní dopady na životní prostředí.

h) Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Z provedené analýzy obsahu návrhu nevyplývají ve zmíněných oblastech žádné negativní dopady.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) a se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Návrh zákona nezvyšuje množství zpracovávaných osobních údajů ani nemění způsob nakládání s nimi.

i) Zhodnocení korupčních rizik

V rámci přípravy návrhu zákona byla komplexně posouzena míra korupčních rizik v souladu s metodikou zpracovanou Odborem hodnocení dopadů regulace Úřadu vlády České republiky.

Ze závěru posouzení vyplývá, že korupční potenciál vyplývající z návrhu nepředstavuje žádné riziko.

Navrhovaná právní úprava neobsahuje ustanovení, která by byla předmětem korupčního rizika.

Předkládaný návrh zákona je svým rozsahem přiměřený množině vztahů, které má upravovat. Korupční riziko je zde tedy prakticky nulové.

j) Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Návrh zákona nemá dopady na bezpečnost nebo obranu České republiky. Zmíněný návrh nezasahuje do problematiky resortů Ministerstva vnitra a Ministerstva obrany a ani se na žádný právní předpis související s obranou a bezpečností státu neodvolává.

k) Zhodnocení dopadů z hlediska rovného postavení žen a mužů

Navrhovaná právní úprava neřeší personální otázky a z jejího obsahu nelze posuzovat otázky diskriminace a rovného postavení žen a mužů.

2. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K části první – změna zákona o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy

K bodu 1

K § 1 odst. 1

Kormorán velký se výslovně uvádí jako druh živočicha podřazený pod právní režim zákona č. 115/2000 Sb. Uvedené zařazení umožní podle tohoto zákona uplatňovat nárok na náhradu škody tímto živočichem způsobené.

K bodu 2

K § 2 písm. b)

Rozšiřuje se definice škody pro účely zákona č. 115/2000 Sb. tak, aby se jednalo i o škodu kormoránem velkým. Uvedená definice se rozšiřuje na období 2018 až 2020.

K bodu 3

K § 5 odst. 1

Navrhuje se podřazení kormorána velkého pod právní režim zákona č. 115/2000 Sb., aniž by byl zařazen mezi zvláště chráněné živočichy. Z toho důvodu se vypouští podmínka pro přiznání náhrady škody kormoránem velkým spočívající s nezbytností, aby byl živočich v době vzniku škody živočichem zvláště chráněným. Uvedená změna se zavádí na období 2018 až 2020.

K bodu 4

K § 7 odst. 5

Výčet rozsahu náhrady škody se rozšiřuje o specifikaci výše náhrady škody kormoránem velkým tak, že se bude hradit v letech 2018 a 2019 100% škod, v roce 2020 pak 80% škod. Uvedený návrh odpovídá procentuálním částkám, které jsou součástí zákona č. 197/2017 Sb.

Náhrada se poskytne na základě posudku zpracovaného podle stávajícího § 7 odst. 4 zákona č. 115/2000 Sb.

K Čl. II

S ohledem na to, že podmínky pro uplatnění škody kormoránem velkým stanoví zákon až po jejich vzniku, je třeba stanovit odlišně lhůty pro uplatnění nároku na škodu způsobené kormoránem velkým tak, aby mohly být uplatněny zpětně i za období před nabytím účinnosti zákona.

O poskytnutí náhrady škody tak bude moci žádat poškozený ve lhůtě nejpozději šesti měsíců ode dne nabytí účinnosti navrženého zákona od roku 2018 do nabytí jeho účinnosti. Dále pak v obecných lhůtách v zákoně stanovených.

K části druhé – účinnost

Předkládaná novela by měla nabýt účinnosti co nejdříve tak, aby prodlení mezi vznikem škody a stanovením podmínky pro uplatnění nároku na její náhradu bylo co nejkratší a přispělo tak k co největší právní jistotě adresátů právní úpravy.

V Praze dne 11. 12. 2018

Jan Volný, v. r.

Pavel Kováčik, v. r.

Josef Kott, v. r.

Radek Holomčík, v. r.

Marian Bojko, v. r.

Jaroslav Faltýnek, v. r.

Jan Zahradník, v. r.

Zdeněk Podal, v. r.

Jaroslav Martinů, v. r.

Vlastimil Válek, v. r.

Karel Tureček, v. r.

Jan Chvojka, v. r.

Stanislav Juránek, v. r.

David Pražák, v. r.

Andrea Babišová, v. r.

III.

Platné znění zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST PRVNÍ

ZÁKON O POSKYTOVÁNÍ NÁHRAD ŠKOD ZPŮSOBENÝCH VYBRANÝMI ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝMI ŽIVOČICHY

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy¹⁾ (dále jen "vybraný živočich") **a náhrad škod způsobených v letech 2018, 2019 a 2020 kormoránem velkým (Phalacrocorax carbo L.) na rybách.**

(2) Náhrady škod poskytuje stát za podmínek, v rozsahu a způsobem, které jsou stanoveny tímto zákonem.

§ 2

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) vymezenými domestikovanými zvířaty skot, prasata, ovce, kozy, hrabavá a vodní drůbež, koně, osli a jejich kříženci, králíci a kožešinová zvířata,
- b) škodou újma způsobená vybraným živočichem uvedeným v § 3 na životě nebo zdraví fyzické osoby anebo na majetku osob uvedeném v § 4 písm. b) až i) **nebo škoda způsobená kormoránem velkým v letech 2018, 2019 a 2020 na majetku osob uvedeném v § 4 písm. d),**
- c) uprchlým živočichem volně žijící živočich držený člověkem v zajetí, který svému držiteli unikl,
- d) rybami ryby chované k hospodářským účelům v rybnících,²⁾ sádkách, rybích líhních a odchovnách, klecových odchovech nebo pstružích farmách; a rovněž ryby v rybářských revírech,
- e) pasteveckým psem pes těžkého plemene používaného k hlídání vymezených domestikovaných zvířat před útoky šelem, včetně kříženců těchto plemen (např. slovenský čuvač, německý ovčák, kavkazský ovčák, kuvazs, pyrenejský pastevecký pes),
- f) uzavřeným objektem stavba nebo zařízení, které zabraňují vymezeným domestikovaným zvířatům ve volném pohybu mimo tento objekt (např. budova, ohrada, dvůr, oplocený pozemek).

§ 5

(1) Nahrazuje se jen škoda prokazatelně způsobená na území České republiky vybraným živočichem, jsou-li splněny podmínky stanovené tímto zákonem a jen v případech, že vybraný živočich byl v době, kdy ke škodě došlo, živočichem zvláště chráněným podle zvláštního právního předpisu.¹⁾ **V případě škody na rybách způsobené kormoránem velkým v letech 2018, 2019 a 2020 se splnění podmínky, že živočich byl v době, kdy ke škodě došlo, živočichem zvláště chráněným podle zvláštního právního předpisu, nevyžaduje.**

(2) Podle tohoto zákona se nehradí škoda

- a) způsobená vybraným živočichem chovaným v zajetí člověka nebo uprchlým z tohoto zajetí,
- b) způsobená vybraným živočichem fyzické osobě v rámci jejích pracovněprávních vztahů jako pracovní úraz,⁴⁾
- c) vzniklá lovcí při lovu vybraného živočicha, který škodu ve smyslu tohoto zákona způsobil.

§ 7

Rozsah náhrady škody

(1) Při škodě na životě fyzické osoby způsobené vybraným živočichem se poskytne

- a) jednorázové odškodnění pozůstalým osobám za podmínky, že zůstavitel k nim měl vyživovací povinnost,⁵⁾ a to pozůstalé nezletilé osobě ve výši 50 000 Kč a ostatní pozůstalé osobě ve výši 25 000 Kč, a
- b) náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem a náhrada účelně a prokazatelně vynaložených nákladů spojených s léčením zůstavitele v souvislosti se vznikem škody, která se nahrazuje podle tohoto zákona fyzické osobě, která tyto náklady vynaložila; náhrada nákladů spojených s pohřbem se sníží o pohřebné poskytované podle zvláštního právního předpisu.⁶⁾

(2) Při škodě na zdraví fyzické osoby se poškozenému poskytne odškodnění za bolest a tížení společenského uplatnění ve výši určené podle zvláštního právního předpisu,³⁾ jakož i náhrada účelně a prokazatelně vynaložených nákladů spojených s léčením poškozeného v souvislosti se vznikem škody, která se nahrazuje podle tohoto zákona.

(3) Způsob výpočtu výše škody ve smyslu tohoto zákona na vymezených domestikovaných zvířatech, psech sloužících k jejich hlídání, rybách, včelstvech a včelařském zařízení, nesklizených polních plodinách, trvalých porostech, uzavřených objektech nebo movitých věcech v uzavřených objektech stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou.

(4) K prokázání výše škody ve smyslu tohoto zákona lze použít též odborné posudky, popřípadě znalecké posudky.⁷⁾ Výše škody na rybách způsobená vydrou říční nebo kormoránem velkým se prokazuje vždy odborným posudkem, popřípadě znaleckým posudkem.

(5) Při škodě na rybách způsobené kormoránem velkým se náhrada poskytne na základě posudku podle odstavce 4 ve výši

- a) 100% prokázané škody, jde-li o škodu vzniklou v roce 2018 a 2019,**

b) 80% prokázané škody, jde-li o škodu vzniklou v roce 2020.

Čl. II

Přechodné ustanovení

V případě škody způsobené na rybách kormoránem velkým v období od 1. ledna 2018 do dne nabytí účinnosti tohoto zákona předloží poškozený žádost o poskytnutí náhrady škody příslušnému orgánu nejpozději do 6 měsíců od dne nabytí účinnosti tohoto zákona.